

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. +370 70662008, faks. +370 70662000, el. p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.

UAB „ECCUS“
Tujų 13-44, LT-05116 Vilnius

2014-06-19
Į 2014-05-22

Nr. (2.6)-A4- 2484
Nr. 14/05-22.1

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL VENTOS UPĖS PAKRANČIŲ KURŠENŲ MIESTE SUTVARKYMO (III ETAPO) POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. **Informaciją pateikė** – UAB „ECCUS“ Tujų 13-44, LT-05116 Vilnius, tel. 8-699-59921.
2. **Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas** – Šiaulių rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai, tel. (8 41) 59 6642, faks. (8 41) 52 3886, el. p. prim@siauliuraj.lt.
3. **Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas** – Ventos upės pakrančių Kuršėnų mieste sutvarkymas (III etapas).
4. **Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta** – Šiaulių apskritis, Šiaulių rajonas, Kuršėnų miestas.
5. **Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas** – Planuojama projekto įgyvendinimo vieta – Ventos upė ir jos pakrantės, Kuršėnų miesto teritorijoje, kurios pradžia: X – 6206089; Y – 434153 ir pabaiga: X – 6205590; Y – 434521.

Planuojamą ūkinę veiklą numatoma finansuoti iš Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ir 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijos Sanglaudos skatinimo veiksmų programos VP3-1.4-AM-04-R priemonės „Vandens telkinių būklės gerinimas“ lėšų.

Planuojama valyti Ventos upės atkarpa yra Kuršėnų miesto ribose. Pagal Kuršėnų miesto bendrąjį planą žemės naudojimo paskirtis – atskirųjų želdynų, rekreacinės, gyvenamosios teritorijos. Esami inžineriniai tinklai bus išsaugoti ir nepažeisti.

Ventos upės vaga, Kuršėnų mieste ir visame aukštupyje 1954-1961 metais buvo sureguliuota – pagilinta ir ištiesinta, tikslu nusausti 16 000 ha užmirkusių žemių bei ištiesinti Ventos upės vagą.

Vadovaujantis 2001 m. lapkričio 7 d. LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimu priimta, kad Ventos upės pakrantės apsaugos juostos plotis – 10 m, o vandens telkinio apsaugos zona – 200 m.

Teritorija, kurioje planuojama ūkinė veikla, nepriklauso LR ar Europinės svarbos saugomoms teritorijoms ir su jomis nesiriboja. Artimiausia nagrinėjamai teritorijai LR ir Europinės svarbos saugomos teritorijos: Ventos kraštovaizdžio draustinis (nutolęs 11,5 km į šiaurės vakarus); Varputėnų geomorfologinis draustinis (nutolęs 8,8 km į pietvakarius); Ventos upė (nutolusi 13 km į šiaurės vakarus); Ventos upės slėnis (nutolęs 10,5 km į šiaurės vakarus); Varputėnų miškas (nutolęs 8,8 km į pietvakarius).

Kadangi nagrinėjama teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo *Natura 2000* teritorijas ir su jomis nesiriboja, o artimiausios nutolusios daugiau kaip 8 km spinduliu, todėl *Natura 2000* teritorijos gamtosauginiai tikslai neanalizuojami.

Kuršėnų miesto teritorija ribojasi bei į ją patenka kultūros paveldo objektai: L. Ivinskio paminklas, unikalus objekto kodas 10053, atstumas iki planuojamos ūkinės veiklos 2,0 km;

Kuršėnų miesto evangelikų liuteronų senosios kapinės (unikalus objekto kodas 4583), atstumas iki planuojamos ūkinės veiklos 1,6 km; Kuršėnų dvaro sodyba (unikalus objekto kodas 16057), atstumas iki planuojamos ūkinės veiklos 1,6 km; Kuršėnų miesto žydų senosios kapinės (unikalus objekto kodas 4584), atstumas iki planuojamos ūkinės veiklos 1,4 km.

Dabartinė Ventos upės vaga (aukščiau Ringuvos) kaip minėta 1954-1961 metais, iškasta parabolinio profilio (trečio laipsnio parabolės) ir palyginti mažai deformavosi. Tik priekrantės uždumblėję ir užaugę makrofitais, o pakrantės – krūmais ir menkaverčiais medžiais. Upės vagos būklei tirti atlikti skersiniai vandens gylio, dumblo, kitų nuosėdų bei makrofitų matavimai. Vidurinė upės vagos dalis mažai deformuota, neuždumblėjusi. Dumbblas, nuosėdos ir viršvandeniniai makrofitai kaupiasi priekrantėse, priklausomai nuo vandens tėkmės, vingių didesnė dumblo ir makrofitų dalis kaupiasi tai vienoje tai kitoje vagos pusėje. Upės vagos priekrančių uždumblėjimas ir užžėlimas viršvandeniniais makrofitais didina upės vagos šiurkštumą, mažina pralaidumą. Kuršėnų miesto ribose esančios senvagės – užžėlusios krūmais, uždumblėjusios ir užterštos įvairiomis atliekomis. Senvagės yra seklesnės negu dabartinė upės vaga. Jų vyraujantis gylis yra iki 1,5 m (upės vagos gylis iki 2,5 m).

Upės vagoje sužėlę makrofitai funkcionuoja kaip natūralus biofiltras. Jie absorbuoja vandenyje ištirpusias ir suspenduotas biogenines medžiagas, dalinai sugeria sunkiuosius metalus, riebalus, naftos produktus. Makrofitų audiniuose sukaupti cheminiai junginiai išsilaiko visą augalų vegetacijos periodą. Vegetacijos pabaigoje pašalinus makrofitų biomasę galima žymiai sumažinti upės taršą, pagerinti vandens kokybę. Tačiau, to nepadarius vegetacijos sezono pabaigoje, augalai žūsta, jų biomasė suyra ir sukauptos medžiagos atpalaiduojamos atgal į vandenį, dalinai nusėda į dugną. Suirusi organinė medžiaga ir kitos nuosėdos formuoja dumblą, kuris ypač blogina vagos būklę ir vandens kokybę.

Sistemiškai rudenį šalinant (t. y. šienaujant) makrofitus galima iš esmės pagerinti upės ekologinę būklę. Tačiau tai nebuvo daroma. Todėl upės vaga uždumblėjusi, priekrantės užžėlusios makrofitais. Po upės valymo darbų taikyti kasmetinį makrofitų šalinimo metodą – šienavimą.

Senvagių ir upės dumbblas mažai užterštas sunkiaisiais metalais. Sunkiųjų metalų koncentracija: 1. Upės vagos dumblo: Cd – 0,1 µg/g; Zn – 64 µg/g; Cu – 11 µg/g; Ni – 9 µg/g; Pb – 10 µg/g; Cr – 10 µg/g. 2. Senvagės dumblo: Cd – 0,1 µg/g; Zn – 50 µg/g; Cu – 10 µg/g; Ni – 7 µg/g; Pb – 10 µg/g; Cr – 8 µg/g. Tyrimus atliko Aleksandro Stulginskio universiteto Vandens tyrimų instituto cheminė analitinė laboratorija.

Nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos artimiausio gyvenamojo pastato atstumas yra 103 m. Nuo planuojamos ūkinės veiklos, dumblo kasimo ir sandėliavimo vietų atstumai iki artimiausių gyvenamųjų pastatų nuo upės kairiojo kranto – 173, 154, 103 m; nuo dešiniojo upės kranto iki gyvenamųjų pastatų – 128, 110, 158, 137, o atstumas iki visuomeninių pastatų 76 ir 119 m.

Veiklos metu numatoma išvalyti Ventos upės ruožo (~700 m), senvagių ir upės pakrančių. Numatomas iškasti dumblo kiekis – 28200 m³. Apsauginės juostos šienavimas – 1,5 ha. Pažeistų šlaitų lyginimas, apsėjimas – 14000 m². Pašalinamų makrofitų kiekis – 210 m³, krūmų – 270 m³.

Iškastą dumblą numatoma išvežti į laikinas dumblo aikšteles už vandens telkinių apsaugos juostų, už tiesioginės prietakos į upę ribų iki 1 km atstumu. Apdžiūvusį dumblą galima panaudoti pažeistos darbu metu teritorijos sutvarkymui bei rekultivacijai. Dumbblas skleidžiamas 20-30 cm storio sluoksniu. Susidariusios medienos atliekos bus panaudojamos seniūnijos reikmėms (biokurui). Makrofitai išvežami į laikinas sandėliavimo aikšteles už vandens telkinių apsaugos juostų, paliekami apdžiūti iki 2 d. ir po to išvežami į biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo aikštelę.

Visos upės valymo ir pakrančių sutvarkymo laikotarpiu susidarysiančios atliekos (išskyrus upės dumblą) atiduodamos atliekų tvarkytojams (įmonėms ar kitiems juridiniams asmenims, kurie tvarko atliekas pagal Atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus).

Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma įprasta statybine technika, nė vieno mechanizmo sukliamas garso slėgio lygis neviršys 85 dB(A), matuojant 1 m atstumu nuo atitinkamo to mechanizmo paviršiaus horizontalia kryptimi.

Prieš įrengiant laikinąsias dumblo, makrofitų sandėliavimo aikšteles, augalinis sluoksnis bus nukasamas ir sandėliuojamas atskirose aikštelėse ir po darbų grąžinamas į vietą. Darbų metu pažeistos teritorijos bus rekultivuotos ir apsėtos žolių mišiniu.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka ir nesiriboja su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370, apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už PAV atrankoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.3. Veiklos vykdytojas privalės laikytis visų aktualių, veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reglamentavimui.

6.4. Projektinėje dokumentacijoje ir vykdant planuojamą ūkinę veiklą turi būti numatyti susidarančių atliekų kiekiai ir šių atliekų tvarkymo būdai, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais.

6.5. Vykdam darbus užtikrinti, kad statybinės atliekos, naftos produktai iš mechanizmų nepatektų į vandens telkinius.

6.6. Nedirbti naktimis ir šventinėmis dienomis;

6.7. Nevykdyti upės valymo darbų žuvų neršto metu;

6.8. Numatyti kvapų neutralizavimo-mažinimo priemones, laikinojo dumblo saugojimo vietose.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojama ūkinė veikla nepatenka ir nesiriboja su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija.

7.2. Planuojamos ūkinės veiklos metu pavojingos ir radioaktyvios medžiagos nebus saugomos ir naudojamos.

7.3. Neigiamo poveikio dėl planuojamos ūkinės veiklos gyvenamajai ir rekreacinei aplinkai nenumatoma.

7.4. Dėl upės išvalymo ir pakrančių sutvarkymo, t. y. upės pritaikymo rekreaciniams poreikiams, numatomas didesnis gyventojų bei jų svečių fizinis aktyvumas.

7.5. Susidariusios medienos atliekos bus panaudojamos biokurui.

7.6. Makrofytai bus išvežami į laikinąsias saugojimo aikšteles už vandens telkinių apsaugos juostų, o po 2 dienų į biologiškai skaidžių atliekų aikštelę.

8. Priimta atrankos išvada – planuojamai ūkinei veiklai Ventos upės pakrančių Kuršėnų mieste sutvarkymas (III etapas) poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Direktoriaus pavaduotoja,
pavadojanti direktorių

Dovilė Sereičikaitė

Adresatams pagal sąrašą. Aplinkos apsaugos agentūros 2014-06-19 raštas Nr. (2.6)-A4-2484

Šiaulių rajono savivaldybės administracija

Vilniaus g. 263, 76337 Šiauliai

El. p. prim@siauliuraj.lt

Šiaulių visuomenės sveikatos centras

Vilniaus g. 229, 76343 Šiauliai

El. p. info@siauliuvsc.sam.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Šiaulių teritorinis padalinys

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai

El. p. siauliai@heritage.lt

Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba

J. Basanavičiaus g. 89, 76160 Šiauliai

El. p. siauliai.pgv@vpgt.lt

Žiniai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui